GAZETA KRAKOWSKA

Nro 35.

Z KRAKOWA DNIA 30 KWIETNIA 1823 ROKU WE SRODĘ.

Z Warszawy d. 22 Kwietnia.

Zwłoki ś. p. JO. Xcia Adama Czartoryskiego, niegdyś Feldmarszałka woysk Nayiaśnieyszego Cesarza Jmci Austryiackiego, po odebraniu w Sieniawie i Lwowie czci odpowiednicy wysokiemu zmarłego dostoieństwu, w dalszą ku Warszawie drogę, dla złożenia onych w grobie Przodków prowadzone, przybyły do tey stolicy w Poniedziałek dnia 21 b. m. o godzinie 11tey z rana.

Oczekiwać na nie raczył, przy Rogatkach Mokotowskich, Jego Cesarzewicowska Mość Wielki Xże Konstanty, Naczelny Wódź, na czele Jchmć Jenerałów i wszystkich Officerów woysk Cesarskich i Królewskich, w Warszawie znayduiących się, niemniey Kapelanów i Urzędników woyskowych. — Czekała tam również, w postawie żałobney, przeznaczona do oddania ostatniey czci zwłokom, wedle przepisów dla stopnia, parada składaiąca się:

- z Pierwszego Bataliionu pułku Litewskiego Gwardyi Cesarskiey,
- z Pierwszego Bataliionu pułku Grenadyierów Gwardyi Królewskiey,
- z Bataliionu Grenadyierów złączonych Wszystkich pułków Garnizonu Warszawskiego;

pod Kommendą JW. Jenerała Majora Richter, Dowódzcy Brygady Gwardyi Cesarskiey; daley:

- z Pierwszego Szwadronu Podolskiego Kiryssyierskiego pułku Gwardyi Cesarskiey;
- z Pierwszego Szwadronu pułku Ułańskiego Jego Cesarzewicowskiey Mości, Gwardyi Cesarskiey;
- z Pierwszego Szwadronu pułku Strzelców konnych Gwardyi Królewskiey;
- z Pierwszego Szwadronu pułku 1go Ułanów, będącego na Garnizonie w Warszawie;

pod Kommendą Jenerała Brygady Kurnatowskiego, Dowódzcy pułku Strzelców konnych Gwardyi Królewskiey; nakoniec:

- z Bateryi pozycyyney Artylleryi konney Gwardyi Królewskiey, pod Kommendą Pułkownika Szweryn.

Przy każdym z Bataliionów znaydowała się Chorągiew i Muzyka Pułku.

Całą paradą pogrzebową dowodził JW. Jenerał Dywizyi Hrabia Wincenty Krasiński, Dowódzca Gwardyiów Cesarskiey i Królewskiey, w Warszawie znayduiących się.

Skoro przeszedł rogatki karawan, na którym złożone było ciało ś. p. JO. Xcia

Czartoryskiego; oddane Temu zostały przez wszystkie korpusy paradę składaiące, honory należne zwłokom Feldmarszałka woysk Sprzymierzonego z Łaskawym Naszym Monarchą Nayiaśnieyszego Cesarza Jmci Austryiackiego.

Przez ten czas Władze woyskowe i Cywilne, Duchowieństwo maiące sprawować obrząd pogrzebowy, równie iak assystuiące Exportacyi, tuteysze Klasztory i Instytuta, uszykowały się w następuiącym przed karawanem porządku:

W. Lubowidzki Viceprezydent Municypalności i Policyi M. S. W.
Oddział żandarmeryi,
Adjutanci Placu,
Major Placu, Pułkownik Axamitowski,
Kommendant Warszawy JW. Jenerał Porucznik Lewicki,
Sieroty Szpitalu Dzieciątka Jezus,
Ubodzy z Instytutu Dobroczynności,
Zakonnicy Klasztorów Warszawskich,
Duchowieństwo Swieckie,
Kapelani woyskowi,
Jchmość Xięża Prałaci i Biskupi,
JW. JXiądz Biskup Manugiewicz, Suffragan Warszawski.

Insygnia dostoieństw zmarłego, niesione były przez Adjutantów Wielkiego Xcia Naczelnego Wodza, przed samym karawanem, za którym szła Familija ś. p. Xcia Feldmarszałka. — Jego Cesarzewicowska Mość postępuiąc pieszo na czele Jchmość Jenerałów i Officerów, oraz Urzędników woyskowych, z licznym orszakiem Senatorów, Ministrów i Urzędników, oraz zebranych na ten obchod Obywateli, towarzyszyć ciału raczył aż do samego Kościoła S. Krzyża. — Parada, uformowawszy się do marszu, zamykała obchód pogrzebowy.

Za przybyciem przed Kościoł, pogrzebowego orszaku, powtórzone były honory woyskowe, z iakiemi zmarły przyięty był u rogatek. — Jchmość Jenerałowie zdięli trunnę z karawanu, a łącząc się łaskawie z niemi do niesienia oney, Jego Cesarzewicowska Mość Wielki Xże Naczelny Wodz, oddać raczył cześć ostatnią zwłokom.

Woysko wziąwszy szyk boiowy, pożegnało ie trzykroć powtórzoną salwą z ręczney broni, po którey każdey 11 wystrzałów z dział, słyszeć się dały.

Przyymował ciało we drzwiach Kościoła JW. JXiądz Arcybiskup Prymas Królestwa, a skoro trunna postawioną została na katafalku, rozpoczęło się zwyczayne przy exportacyiach nabożenstwo, po odśpiewaniu którego, miał mowę pogrzebową JW. Niemcewicz, Sekretarz Senatu.

JO. Xże Antoni Radziwił, Namiestnik N. Króla Pruskiego w W. X. Poznańskiem, wyiechał dnia 19 b. m. z Warszawy do Poznania.

Przemyślni Anglicy, (pisze Gazeta Poznańska), wysyłaią tego roku wcześnie na stały ląd nowego rodzaiu apostołów. Są to aienci ludzi zasadzaiących swe widoki kupieckie na handlu wełny. W pielgrzymce swey po stałym lądzie, szukaiąc zwolenników wiary, którą opowiadaią, i życząc dobrze nieszczęsnym łatwowiernym, aby ich potem wyśmiać z uprzeymością, trafiwszy do zamierzonego celu, zaczęli iuż na początku Marca zwiedzać Saxoniią, a nauka, którą głoszą, w tych zawiera się słowach: Posiadacze znakomitych trzód owiec w Saxonii, zaprawdę powiadamy wam, iż ogromne składy wełny w Londynie nie

wróży wam żadnych pomyślnych na ten rok z waszych owieczek widoków; radziemy wam tedy z szczerego serca, iako pragnący waszego prawdziwego szczęścia, byście tym razem nie namyślaiąc się, zbywali waszę wełnę iak nayprędzey, chociażby wam nawet 5, 6 talarów za kamień mniey iak w roku zeszłym ofiarowano. Taka iest nasza życzliwa rada. — Tymczasem posiadacze trzód owiec w Saxonii znaią się bardzo dobrze na skutkach odwiedzin wilka w owczarni. Poznali się oni bardzo łatwo na ludziach, których słowa zaprawne mleczkiem, ięzyk powleczony miodem, a serce pływa w żółci (*in dictis lac, in ore mel, in corde fel.*) Pokazali im tedy drogę, mówiąc: Znamy was fałszywi apostołowie; wiemy ile można waszym przyiacielskim zawierzyć natchnieniom; mamy wcale inne doniesienia, które tem mniey każą nam się troszczyć o pozbycie tegorocznych naszych zbiorów wełny, im obecne w Londynie ceny wełny wystawiaią dobitniey szy obraz sprzeczności z opowiadaną przez was nauką o wielkich tamecznych zapasach wełny, i im większy od roku do roku nastręcza nam się pokup wełny ze strony Francyi. Czyliż wam to niewiadomo, iż Francuzcy handlarze wełny, co w roku zeszłym znacne ilości tego artykułu w Niemczech zakontraktowali, płacą wprawdzie w długich ile można terminach, ale za to zazwyczay wyższe zapewniaią ceny, aniżeli ci, którzy was z dobrego serca do nas wysłali? Nie inna odprawa czekałaby tych pielgrzymów z strony naszych posiedzicieli trzód Hiszpańskich, a my czyniemy zadosyć miłemu obowiązkowi, zwracaiąc ich uwagę na to i niosąc dla nich pociechę, którą ci apostołowie, gdy z nich maskę przyiaźni zdeymiemy, sami niciako przepowiadaią.

Z Paryża d. 14 Kwietnia.

Ogłoszone tu iuż zostały dwa urzędowe doniesienia od woyska z podpisem Majora jenerała Guilleminot.

Pierwsze z głowney kwatery Irun pod d. 7 Kwietnia opiewa, że woysko Pireneyskie d. 5 wyruszyło z swoich stanowisk dla wkroczenia do Hiszpanii. Gdy d. 7 o godzinie 5 z rana ukończony został pontonowy most na Bidassao, zaczęła piechota pierwszego korpusu (Oudinota) za tę rzekę przechodzić; przeszła za nią lekka piechota. Xże Angouleme wszedł o godzinie 6 na czele woyska do Irun i powitany był radosnemi okrzykami mieszkańców, którzy sądzili się być szczęśliwemi, iż przez iednego z Burbonow od iarzma rewolucyynego uwolnionemi zostali. Xże Reggio, (Oudinot) stanął w Oyarzun, a przednia iego straż pod Jenerałem Vallin posunęła się aż do Carnani. Twierdza St. Sebastian iest opasana, a ważny port Passages i Fontarabia są osadzone. Wszędzie woyska J. K. Mci przyymowane były okrzykiem: Niech żyie Król! Mieszkańcy ubiegali się z dostarczaniem im chłodzących napoiów, które natychmiast sumiennie zapłacone zostały. Królewsko-Hiszpańskie woysko zwiększa się codziennie. Jenerał porucznik Espagne udał się na obięcie dowodztwa nad dywizyią w Nawarze, która opanowała iuż przystępy do Pampelony i nie dopuszcza dowozu żywności. Dywizyia ta zostawać będzie pod naczelnem dowodztwem Jenerała porucznika Conchy, który z woyskiem swoim przez dolinę Ronceval naprzod postępuie. Jenerał Quesada, skoro połączy różne w Baskich prowincyiach działaiące

)2(

woyska, mieć będzie dywizyią do 7000 ludzi. Teraz z trzema bataliionami oskrzydla poruszenia Xcia Reggio. Jenerał Longa zbiera korpus w Sara, i ma iuż do 2500 ludzi; ma on przeciw prowincyi St. Ander działać. Urządzenie woysk Barona Eroles, który iuż przeszło 9000 w szeregach liczy, idzie także z pośpiechem. W krótce będzie ten jenerał w stanie wspierać przedsięwzięcia, które Marszałek Moncey z czwartym korpusem przeciw Katalonii rozpocznie.

Drugi rapport z główney kwatery Oyergon pod d. 9 donosi o dalszych woyska postępach. Jenerał Vallin znayduie się iuż o pół pochodu naprzód od Tolosy, gdzie Xże Reggio stoi. Dywizyia Bourke zamknęła ściśley St. Sebastian. Wysłaniec Bourke przyięty został wystrzałami z karabinów. Natycmiast opanowały nasze woyska wzgorza, które gotuią nad tą twierdzą i mężnie zpędziły ztamtąd osadę. Niecierpliwość ich tak była wielka, iż zaledwo officer zapęd ich wstrzymać potrafił. Z nowego swoiego stanowiska posłał Bourke drugiego posłańca; ale gdy gubernator oświadczył, iż użyto tylko poselstwa dla zbliżenia się do twierdzy; ażeby więc z strony naszey okazać rzetelności, a nierzetelność nieprzyiaciela, cofnął Bourke o 200 kroków wstecz woyska swoie. Gdy posłaniec powrocił, uderzyły woyska nasze na wszystkie przez nieprzyiaciela osadzone stanowiska i odparły go do twierdzy. Po pięciogodzinney spokoyności zrobił nieprzyiaciel wycieczkę w 3 bataliiony i 15 dział. Lecz został przez wybrane bataliiony z pułków 22, 23 i 30 pod sprawą Marszałków polnych Albignac i Marguerye prędko odparty. Woyska nasze odpowiadały w boiu na okrzyk rewolucyyny: Niech żyie Król! Nie utraciliśmy, iak około 20 ludzi; ale nieprzyiaciel, który dwa razy był odpierany, musiał daleko więcey utracić. Jutro rozdane bydz maią nagrody odznaczaiącym się woiownikom. D. 10 głowna kwatera pomknie się do Conani, a d. 11 do Tolosy.

D. 9 Xże Angouleme ustanowił tymczasowy Rząd Hiszpański, na czele którego znayduie się Jenerał Eguia. — Deputowani od Baskich prowincyy przybyli do J. Królewicowskiey Mci i uznali na czas uwięzienia Krola Ferdynanda ustanowiony Rząd tymczasowy. Inne prowincyie poydą pewnie za tym przykładem.

Port Passages, na samey granicy leżący, iest w dobrym stanie i bardzo będzie dogodny dla dostawy żywności, skoro nadbrzeżne Hiszpańskie twierdze oblężonemi bydź będą musiały. Z Brest posłano iuż tam iedną fregatę. Fuentarabia leży na uyściu Bidassao. D. 5 przybyło do St. Jean de Luz 8 Hiszpańskich statków z 225 maytkami i żołnierzami, którzy na głos Quesady przyłączyli się do strony roialistów. Prowadziły one 11 podbrzeżnych statków, na których znaydowało się 700 rekrutów i 53 więźniow. Xże Angouleme rozkazał Jenerałowi Tirlet dostawić juncie Baskich prowincyy 700 broni i 100,000 ładunków.

Rozporządzenie Królewskie odwołuie wszystkich Francuzów, ktorzy dawniey za lub bez pozwolenia weszli w służbę Hiszpańską, pod zagrożeniem kar ustawami przepisanych w przypadku nieposłuszeństwa.

Oprocz P. Lostande, adjutanta Jenerała Guilleminot, osadzono ieszcze w więzieniu S. Pelagii dwóch innych offi-

cerów.

J. K. M. oddalił od urzędu Prezydenta w Brest, który w odezwie swoiey z powodu kłótni pomiędzy mieszkańcami i Szwaycarskiemi żołnierzami pierwszym przyznał słuszność.

P. Brochant, Konsul nasz w Madrycie, powrocił tu 10 b. m.

P. Lusignan, adjutant Xcia Belluny, miał d. 9 posłuchanie u Króla. — P. Ouvrard mianowany został d. 6 jeneralnym kommissarzem żywności dla woyska.

Wiadomo, iż Portugalski Poseł przy Dworze naszem odebrał od Rządu swoiego rozkaz opuszczenia natychmiast Francyi, skoro woyska przeciw Hiszpanii postąpią. Poseł wziął odezwę Xcia Angouleme za wypowiedzenie woyny, żądał paszportów i one otrzymał.

Prywatne listy z Londynu donoszą, iż wszystkie trudności między Rządem Hiszpańskim i Jenerałem Wilson są załatwione. Gabinet Madrycki zapewnił ranionym żołnierzom Angielskiem i wdowom poległych w boiu, takie same pensyie i korzyści iak Hiszpańskiem. A zatem nie zachodzi iuż żadna przeszkoda względem odpłynienia zaciągnionego przez Jenerała Wilson korpusu, który w krótce uda się do Koruny.

Podług dziennika Sternik Margr. Montchenu, ktory w r. 1816 był kommissarzem Francuzkim na wyspie S. Heleny, został za dług 100,000 Fr. w więzieniu S. Pelagii osadzony.

W. St. Chamas (departamencie uyścia Rodanu) wyleciały trzy prochownie na powietrze. Szczęściem żaden przecie człowiek nie utracił życia.

Xże Belluny, Minister woienny, w powrocie do Paryża przybył do Bordeaux. — Uwięziono tam Krawca Poudiot, który rozdał mnostwo doniesień z wyrazami: niech żyie wolność i rzeczpospolita! i znaczną ilość znaleziono ich ieszcze u niego.

Od granic Hiszpańskich d. 8 Kwietnia.

Weszły do Hiszpanii korpus pod Xciem Reggio, liczy do 25,000, a drugi do 16,000 ludzi.

Zdobycie Pampellony może nie będzie trudnem, ponieważ Santos-Ladron zabrał niedawno 18 kar z ammunicyią i 14,000 racyy żywności do tego miasta przeznaczonych.

Dla dowozu woysku sucharów na mułach robione są z pośpiechem skrzynie.

Pontony dla przeprawy woyska przez Bidassao sprowadzone zostały wielkim kosztem na wozach z Strazburga do Baiony. Użyte do tego konie sprzedawane są za co można.

Czterdziesty pierwszy pułk liniiowy, ieden z 4ch nowo utworzonych, zwrócony bydź musiał do Bordeaux dla tego, że nie iest ieszcze zdatny do potykania się w polu.

Ulman uwolnił dla tego konstytucyynych jeńców, iż spodziewa się uzyskać dla siebie całą prowincyią; niektóre tylko osoby, które przyczyniły się do śmierci Jenerała Elio osadził w mieyscu bezpiecznem.

Mina okazuie czasami poiedyncze oddziały dobrze uzbroionego woyska, ale żaden pułk nie okazał się ieszcze w dobrym będący stanie, co nawet zbiegowstwo potwierdza.

Z Bilbao piszą pod d. 20 Marca, iż więzienia tamteysze tak dalece zapełnionemi są nieprzyiaciołmi konstytucyi, że niedawno 8 uwięzionych osób za buntownicze poruszenia musiano w 3 oso-

bnych mieyscach osadzić.

Z Londynu d. 11 Kwietnia.

Wczoray zgromadziły się znowu obie izby Parlamentu. W wyższey izbie nie zaszło nic takiego, coby zagraniczną publiczność interessować mogło. W izbie niższey zapytał się Pułkownik Dawies Ministra Canning, czyli w poniedziałek przy obiecanym złożeniu pism tyczących się układów, udzieli razem izbie wyiaśnienie polityki Anglii? Jeżeli to nastąpi, tedy opozycyia, nie będzie mogła mowić o zasadach, które Rząd zachował, przed przeyrzeniem pism, a te bez uczynienia nad niemi uwag wiadome całey Europie zostaną. Pragnąłbym więc, aby wyiaśnienie polityki Ministrów dopiero za kilka dni po złożeniu pism nastąpiło. — P. Canning: Domysł zacnego Członka, iż w przyszły poniedziałek przy złożeniu pism wyiaśnię politykę Anglii, iest rzetelny. Lecz nie sądzę, aby izba znalazła się przez to w kłopocie, owszem ta droga zdaie mi się bydź naydogodnieyszą. Ninieyszy przypadek iest niezwyczayny. Dotąd było we zwyczaiu, iż Rząd udzielał tylko papiery, gdy opierał na nich iakowy wniosek; ale teraz tego nie będzie, i żadnemu z zacnych Członków nic nie przeszkodzi do wyrażenia wcześniey lub późniey mniemania swoiego względem osnowy pism. Jeżeli dawniey składał Rząd papiery względem zaszłych układów, tedy kończyły się te układy na wydaniu woyny, i Rząd uwiadomił Parlament, kray i świat o okolicznościach, które pociągały za sobą woynę. Ostatnie zaś układy nie miały takiego wypadku, i wystawienie rzeczy zastąpić iedynie ma oświadczenie z strony Rządu. Wystawienie moie rzeczy w poniedziałek, względem którego pragnę, aby zawczesne roztrząsanie nie nastąpiło, będzie proste i otwarte, i każdemu Członkowi wolno będzie albo przeciw rzetelności wystawienia, albo przeciw polityce Rządu czynić swoie zarzuty. Powtarzam ieszcze raz, iż proponowana droga dla wszystkich stron iest naydogodnieyszą.

W przeszły czwartek były u J. K. Mci w Brighton posłuchania, a potem tayna rada. Monarsze dokucza znowu podagra w nogach.

W sobotę w wieczór P. Robinson pobiegł gońcem do Paryża, i tegoż dnia w nocy przybył tu nadzwyczayny goniec z Madrytu.

Gazeta nowy Times twierdzi, iż niedawno uwięziono w Kale kobietę, która ułatwiać miała tayną korrespondencyią, i u ktorey między innemi znaleziono listy P. Lafite do Jenerała Roberta Wilson.

Zdaie się bydź rzeczą pewną, iż wodna poczta między Angliią i Hiszpaniią do Koruny urządzoną zostanie.

Wielu officerów morskich odwiedziło d. 8 b. m. Lorda Melville, i twierdzą, że odebrali rozkaz znaydowania się niebawnie na swoich okrętach. — Kapitanowie Paget, Williams i Worseley wyniesionemi zostali na kontraadmirałów.

Podług doniesień z Lizbony do 19 Marca przednia straż Jenerała Reggo istotnie przez Hr. Amarante pobitą została; lecz spieszące na pomoc Jenerałowi Reggo z wewnątrz kraiu woyska, usmierzą zapewne w krótce powstanie Amarantego.

Jenerał Humbert, który wsławił się w woysku Rzeczypospolitey Francuzkiey, w r. 1798 do Jrlandyi wylądował, Jenerała Lake, &c. pobił, umarł nieda-

wno w nowym Orleanie.

Z Hawanny piszą pod d. 15 Lutego, że los Jturbide w Mexyku, podług naynowszego doniesienia z Werakrux pod d. 2 Lutego, tak się zakończył, iak oddawna przewidywano. Ze wszystkich stron ściśniony, wszędzie niechęcią ludu ścigany, uznał, przy wypróżnieniu skarbu, za naydogodnieyszą rzecz złożyć purpurę i koronę i powrócić do prywatnego życia. Dokładnieysza o tem wiadomość oczekiwana iest za powrotem Hiszpańskiey fregaty Konstytucyia, która w pierwszey połowie Lutego wypłynąć miała na powrót do Hawanny. Wiadomo tylko dotąd, iż nowy Rząd utworzony został wedle planu, który przy poczęciu rewolucyi w Jguala ułożony został. Z byłem Cesarzem obchodzą się zresztą łagodnie; dotąd nie iest ani za swóy despotyzm, ani za zniszczenie wielu kraiowych rodzin do odpowiedzi pociągniony.

Podług gazety w Karakas drukowaney zebrać się w krótce maiący Kongres Rzeczypospolitey Kolumbiyskiey w Santa Fe de Bogata, roztrzygnąć ma dwa wielce ważne pytania. Wybrać naprzód ma iedną z trzech konstytucyy, które w różnych czasach w Karakas, San Tome de Angostura i Rosario de Cucuta ułożone zostały. Potem postanowić, czyli Rzeczpospolita iedną i nierozdzielną bydź ma lub na różne kraie podzielona, zawsze iednak pod iednym Rządem połączona. Ostatni kształt zaleca różność oświaty, interessów i obyczaiów rozmaitych części kraju. Jest także życzeniem nadać kraiom ile możności iednakową rozległość i zrównać ich ludność, ażeby równą liczbę deputowanych wysełać mogły na Kongres. Rząd zaś trudni się wyprawieniem dyplomatycznego ajenta do Wasingtonu.

Od granic Tureckich d. 2 Kwietnia.

Podług prywatnego listu z Stambułu czynione tam są wielkie uzbroiania na wodzie i lądzie; ale flotta Turecka mało Grekom szkodzić może, ponieważ większa część okrętów nie iest do użycia. Przeciw przeznaczonym przez W. Sułtana 500 kies pieniędzy do rozdania pomiędzy pogorzelców w czasie ostatniego pożaru, szemrzą bardzo Muzułmanie, gdyż oddawna obwiniaią go o skąpstwo. Względem wszczęcia pożaru zgadzaią się wszystkie głosy, ale nikt nie śmie mniemania swoiego obiawić. Po cztery razy pędził wiatr płomienie na Chrześciiańskie mieszkania, ale za każdą razą, gdy zdawało się zagrażać im naywiększe niebezpieczeństwo, zsyłała Opatrzność północny wiatr, który zwracał znowu płomienie na Tureckie domy. Turcy stali iak zakamienieli i uważali to nieszczęście iako karę Nieba za przelaną na Scio niewinną krew. Na kilka dni przed tem zdarzeniem powróciła karawana z Meki, i pielgrzymuiący opowiadali: że Szeik w świątyni proroka zapowiedział, iż Turcy długo wszelkiego rodzaiu przeciwnościami dręczonemi będą. Gdy potem pożar nastąpił, a Chrześciiańskie mieszkania tak cudownym sposobem oszczędził, poddali się Turcy z pokorą swoiemu przeznaczeniu, a pobożnieysi wykrzyknęli: Bóg iest za Chrześciianami! Porta poniosła przez ten pożar niezmierną szkodę, zwłaszcza, iż w trzech koszarach artyleryi spaliło się wiele potrzeb woyskowych; samych dział stopiło się 1200.

W Smirnie zaciągaią Turcy morskich żołnierzy. Jeden z nich chciał niedawno zabić Greka na ulicy, lecz

Turczynka, (tak donosi tamteyszy Spektator) która przywiezioną tam została z Napoli di Romania na Greckim okręcie, przekładała mu niesłuszność zabiiania niewinnego człowieka; lecz niegodziwiec zabił potem Turczynkę i Greka. Pospólstwo dopuszcza się tam wciąż wielu zdrożności.

Grecy zamykać maią Trypolis, a Dey Tunetański przywołać miał na powrót swoią eskadrę.

Jpsarioci wylądowali na Mitelene i zabrali z wielkiey wsi Plumari żywność. Turcy uciekli, a Greccy mieszkańcy nie maiąc broni, musieli spokoynie patrzeć na grabierz swey własności. Podobne wylądowania czynią Grecy i na inne wyspy znayduiące się w posiadłości Turków.

Przed Patras zayść miały na początku Marca ważne zdarzenia. W Lutym zawarta została między Kolokotroniem i Jussuf Baszą umowa mocą którey rozeym pomiędzy obustronnemi woyskami, co do Patras, trwać miał do 1go Kwietnia, a w tym dniu, ieżeliby Turkom nie nadeszły posiłki, tak Patras, iako i Lepanto oddane bydź miały Grekom. Dano sobie nawzaiem zakładników i Turcy otrzymali oprócz tego za zapłatą żywność. Stan ten rzeczy trwać miał do kilku dni Marca, gdy przez niespodziewaną wycieczkę udało się Turkom ubezpieczonych Greków z pod Patras odeprzeć. Ostatni odebrali potem tak znaczne posiłki, iż byli w stanie nietylko utracone stanowisko odzyskać, ale i zewnętrzne szańce Patrassu opanować. Walka iednak kosztować miała obie strony wiele ludzi. Turcy czynili potem nowe propozycyie do kapitulacyi, ale Kolokotroni one odrzucił, tak iż przyszło znowu do krwawey potyczki i Grecy zabierali się do przypuszczenia powszechnego szturmu. Jnne atoli doniesienia zapewniaią, iż nakoniec Grecy przyięli proponowaną kapitulacyią, pod warunkiem, iednak że oddanie Patrassu i Lepanto ma natychmiast nastąpić, co istotnie stać się miało.

W Pelopenesie trudnią się teraz urządzeniem narodowey akademii, w którey wszystka młodzież nie będąca iescze zdatną do noszenia broni, brać będzie nauki.

Jsmail Gibraltar zawinął z flottą swoią do Alexandryi i zaraz przez telegraf powołany został do Kairu do Vicekróla.

— D. 4 —

Podług wiary godnych doniesień z Saloniki pod d. 13 Marca opanowali Grecy ważną wyspę Thaso, na wniyściu do odnogi Contessa, z którey Turcy miewali drzewo na budowę okrętów. Jnna wyprawa Grecka wylądowała na podnożek góry Athos, przez co cała okolica od Seres aż do Saloniki przestraszoną została. Opanowanie powyższey wyspy, od samych Chrześcian zamieszkałey, iest nader wazne, ponieważ Grecy mogą ztamtąd wszędzie wylądowania czynić i Macedonią zatrważać.

Okręt Jdryyski pod banderą Turecką z 5 do 6 po Turecku przebranemi maytkami zarzucił przed Verousa na wyspie Cypru kotwice. Kapitan portowy biorąc ten okręt za Turecki przybył nań dla odwiedzenia dowódcy, który przytrzymawszy go, kazał iego szalupę swoiemi maytkami osadzić i zabrać stoiący w porcie zbożem wyładowany statek. Basza udał się do Francuzkiego Konsula, dla uzyskania za iego pośrednictwem zwrotu statku i portowego kapitana. Oboie zwróconemi zostały, ale za wypłaceniem 20,000 piastrów.

Turecka osada w Canea, kazała, iak głoszą, kilkunastu poymanych Greków zamordować i ciała ich psom do pożarcia dała.

DODATEK DO Nro 35. GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 30 KWIETNIA 1823 ROKU WE SRODĘ.

Z Madrytu d. 1 Kwietnia.

O oporze Francuzom nikt tu nie zdaie się myśleć, i niema nawet do tego siły, ponieważ Abisbal zaledwo 3000 woyska ma pod sobą. Jenerał Empecinado prz. był tu, i iak głoszą miał żywą rozmowę z Abisbalem i żądał uwolnienia od służby, ale wszelako poiechał na powrót do woyska swoiego.

D. 27 nocowała Rodzina Królewska w Valdepenas i d. 28 udać się miała do Sewilli.

Wyszło tu pismo o zmianie konstytucyi z podpisem adjutanta Abisbala, ale właściwie pochodzić ma z pod pióra Margr. Almenara, byłego Ministra Józefa Bonaparte. — Jnne pismo pod tytułem: Siedmiu rabusiów, skonfiskowane zostało.

Kapitan, który odbierać miał konie dla pułku kirysserów Królowey, przeszedł do powstańców w Manchą, którzy w 250 ludzi pokazali się pod murami Ciudad Rodrigo, w ten czas właśnie gdy Król znaydował się w pobliskości tego miasta.

Jenerał Balasteros posłany spieszno został do Walencyi dla wstrzymania postępu powstania.

Klasztor Kapucynów w Grenadzie który wszelkich dochodów pozbawiony został, przyłożył się iednak 1000 realów do sprawy oyczyzny.

Stany i Król Portugalski zatwierdzili umowę z Hiszpaniią względem ścigania powstańców obu narodów. Obu kraiów woyska mogą przestąpić granice, gdy idzie o dognanie powstańców. — Wedle pism publicznych kończyć się ma powstanie w Portugalii, prywatne iednak listy donoszą: że Hr. Amarante przeciągnąwszy na swoią stronę nietylko lud, ale i 24ty pułk z Braganza i pomimo oporu Jenerała Reggo przeszedł na lewy brzeg Duero. Jeden z iego officerów przybył do przedniey straży konstytucyynego woyska rzekomo dla układania się, w istocie zaś dla szpiegowstwa. Postrzegłszy wielkie niedbalstwo w woysku konstytucyynem, doniosłszy o tem Hr. Amarante, uderzył ten na przednią tę straż d. 13 Marca, zupełnie ią rozpędził i Jenerała Pampiona w niewolą zabrał. Z Lizbony niechcą znacznego korpusu dla wsparcia Jenerała Reggo wysłać, ponieważ niebardzo woysku dowierzaią. Amarante wezwał z resztą Jenerała Reggo, aby przyłożył się do zaprowadzenia lepszey, na wzór Francuzkiey, konstytucyi. Jeżeliby Hr. Amarante udało się dalsze uczynić po-

stępy, tedy chcą Króla nakłonić, aby tymczasowo mieszkanie swoie przeniósł na wyspę Maderę.

Z Hamburga d 19 Kwietnia

Dziś rano odebraliśmy Angielską pocztę z d. 15 b. m. P. Canning składaiąc niższey izbie pisma tyczące się układów względem woyny Hiszpańskiey, miał długą mowę, rozbieraiąc iedno po drugim pismo. Nie chcąc Czytelnika nudzić długiem wystawieniem rzeczy, przestaiemy na umieszczeniu wypadku, który sam P. Canning z niego wyciągnął. Rząd Francuzki (słowa P. Canning) żalił się, iż konstytucyia Hiszpańska narusza spokoyność Francyi, a Hiszpaniia utrzymywała z swey strony, że obserwacyyne Francuzkie woysko czyni lud Hiszpański niespokoynym. Jeżeli pokóy miał bydź utrzymany, tedy należało Hiszpanii złagodzić konstytucyią, a Francyi cofnąć woyska. Nie wchodząc w postępowanie iak iedney, tak drugiey strony, należy zastanowić się, czyli Rząd Angielski nie miał prawa zapobiegać ile możności nieprzyiacielskiem krokom. Jeżeli Angliia oświadczyła się poźney neutralną, tedy nie nastąpiło to z oboiętności względem Hiszpanii. My nie możemy bydź oboiętnemi, i pragnę, aby Hiszpaniia w tey woynie była zwycięzcą. Lecz skoro zwycięży, przekonany zupełnie iestem, że pierwszym wypadkiem zwycięztwa i pokoiu bydź musi zmiana w konstytucyi, którą nasz kray Hiszpanii radził. Z resztą czyli Hiszpaniia lub Francyia zwycięży, gdy wystawię sobie przed oczy wielorakie nieszczęścia, które ta woyna zrządzić może, nie mogę nie wierzyć, iż gdyby z iedney strony Hiszpaniia była nieco ustąpiła, a z drugiey cofniono obserwacyyne woysko, wszelki duch nieprzyiaźni i niezgody byłby przy niezmiernych korzyściach, któreby z niego wypływały, zniknął, i ia byłbym miał sposobność powinszowania izbie powrotu przyiacielskich stosunków pomiędzy obiema kraiami, zamiast co iey donieść muszę z ubolewaniem o rozpoczętey woynie. — P. Brougham naganiał postępowanie Rządu i dodał, iż Mowa Ministra słabem bardzo iest iego usprawiedliwieniem. Zachował sobie w poźnieyszym czasie obiawić swoię w tey mierze mniemanie.

Jzbie wyższey złożył Hr. Liwerpool pisma tyczące się w wzmiankowanych układów, których iest 57.

Z Drezna d. 12 Kwietnia.

D. 5 b. m. przybył tu N. Król Bawarski pod imieniem Hr. Haag. D. 6 ziechała za nim Królowa iego małżonka z córkami.

D. 9 powrócił tu z podróży do Wiednia Xże Antoni z swoią małżonką.

W fabrycznych naszych miastach panuie wielka czynność, zwłaszcza w rękodzielniach sukiennych. Właściciele dóbr spodziewaią się zatem dobrey na wełnę sprzedarzy.

Dnia 28 i 29 Kwietnia 1823
Cena zboż rożnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

Korzec	1. Zł.	gr.	2. Zł.	gr.	3. Zł.	gr.	4. Zł.	gr.
— Pszenicy	16	15	16	—	15	—	14	—
— Zyta	16	—	15	15	15	—	14	—
— Jęczmienia	12	—	11	15	14	—	—	—
— Owsa	8	15	8	—	—	—	—	—
— Jagieł	28	—	26	—	24	—	—	—
— Grochu	18	—	17	—	16	—	15	—
— Rzepaku	22	—	—	—	—	—	—	—

W Gdańsku dnia 12 Kwietnia
Łaszt 30 Korcy wynoszący

Pszenicy	od	Złp.	540	do	760
Żyta	—	—	480	—	500.
Jęczmienia	—	—	360	—	400.
Owsa	—	—	280	—	300.
Grochu	—	—	400	—	440.

Bieg Pieniędzy
W Krakowie d. 12 Kwietnia.

Czer: Zł: Holl: monetą Courant Złp	20	gr.	10
— detto Cesarski . . .	20		—
Fryd. Pruskie	35	—	—
Luidor	37	—	—
Złoto frankowy	33	—	—
Szeiny Wiedeńskie za 100	228	—	—
Złoty ryński Szeinami	1	—	22

TEATR NARODOWY.

Jutro we Czwartek, d. 1 Maia daną będzie Komedyia w 5 aktach P. Kotzebue, na polski ięzyk przez L. A. Dmuszewskiego przełożona, pod nazwiskiem: *Wszystko Wiedz.*

W Niedzielę zaś d. 4, daną będzie ulubiona Opera: *Jan z Paryża.*

LOTERYIA KRAIOWA.

W 31 Ciągnieniu dnia 30 Kwietnia r. b. w przytomności osób od Rządu do tego wyznaczonych, wyciągnięte z koła zostały Numera następuiące:

72. 49. 46. 69. 90.

DONIESIENIA.

Wydział Dochodów Publicznych i Skarbu w Senacie Rządzącym Wolnego, Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu. Stosownie do Odezw Kommissyi Włościańskiey do Senatu uczynionych, do publiczney podaie wiadomości, iż w dniu 1, 16 i 31 Maia r. b. o godzinie 10 z rana w Biórze Wydziału Dochodów Publicznych przed Kommissyią do tego delegowaną odbywać się będzie licytacyia na wypuszczenie w wieczną dzierżawę Folwarku z gruntem i propinacyią w wsi Bronowicach Wielkich o milę od Krakowa odległey. Co do wkupnego, które stanowić będzie w czasie licytacyi pretium fisci, iako też co do Czynszu, czyli kanonu Skarbowi opłacać się maiącego, chęć otrzymania tey dzierżawy maiący, do Kommissyi Włościańskiey udadź się zechcą, gdzie także więcey obiaśnień i warunki dzierżawy do odczytania udzielone im zostaną. — W Krakowie d. 23 Kwietnia 1823.

Linowski.

Za Sekretarza *Marcisiewicz*, Adjunkt W.

Wydział Dochodów Publicznych i Skarbu w Senacie Rządzącym Wolnego, Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu. Z mocy Uchwały Senatu Rządzącego pod dniem 15 b. m. do Nru 1239 zapadłey do publiczney podaje wiadomości, iż w dniu 20tym Maia r. b. o godzinie 10 z rana odbywać się będzie licytacyia na wydzierżawienie poboru konsumcyynego żydowskiego w Obwodzie Kazimierskim. Dzierżawa ta trwać ma rok ieden zaczynaiący się z dniem 1 Czerwca r. b. Pretium fisci miesięcznego Czynszu ustanowione iest z Czynszu, któren w poprzednich latach na ieden miesiąc wynosił summę 4,847 Złp. i ten w miesiąc naprzód opłacany bydź będzie winien w takiey kwocie, o ile przez licytacyią podniesie się. Dzierżawca obowiązany będzie natychmiast złożyć kaucyią miesięczney racie czynszowey wyrownywaiącą w gotowiźnie lub fidejussoryczną. Dla ulgi ubozszych Kontrybuentów wyznania Starozakonnych Dzierżawca przyymie obowiązek ofiarować połowę zysku na tey Entreprysie spodziewanego, a to na zaspokoienie innego rodzaiu podatków, na takie osoby, któreby nie były w stanie uiszczenia się z nich; przy licytacyi konkurrenci złożą vadium 10 części pretii fisci wyrownywaiące to iest: Złp. 485. Zresztą wszystkie inne warunki kontraktu dotychczasowego Publiczności znane są utrzymanemi, i takowe każdego czasu konkurrentom do przeyrzenia w Wydziale udzielone bydź mogą. — W Krakowie d. 21 Kwietnia 1823 r.

Linowski.

Za Sekretarza *Marcisiewicz*, Adjunkt. W

Wydział Dochodów Publicznych i Skarbu w Senacie Rządzącym Wolnego, Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu. — Upoważniony Reskryptem Senatu Rządzącego z dnia 15go b. m. Nr. 1239 do publiczney podaie wiadomości, iż w dniu 21 Maia r. b. o godzinie 10 z rana odbędzie się licytacyia na wydzierżawienie poboru Konsumpcyinego żydowskiego w Obwodzie Chrzanów. Dzierżawa ta trwać ma rok ieden z dniem 1 Czerwca r. b. zaczynaiący się; pretium fisci co miesiąc opłacać się maiącego czynszu ustanawia się Sum-

ma Złp. 617 gr. 15 iako czynsz miesięcznie dotychczas opłacany. Vadium wyrównywaiące iotey części rocznego czynszu przed licytacyią złożone bydź winno. Dzierżawca obowiązany będzie natychmiast po odbytym akcie licytacyi złożyć kaucyią w gotowiznie albo fideiussoryczną odpowiadaiącą miesięcznemu czynszowi. Czynsz dzierżawny co miesiąc z góry opłacany bydź będzie powinien. — Z resztą utrzymane są warunki dotychczasowego Kontraktu Publiczności wiadome, które każdego czasu aż do dnia licytacyi w Wydziale przeyrzeć iest wolno. — W Krakowie d. 21 Kwietnia 1823 r.

Linowski.

Za Sekretarza *Marcisiewicz*, Adjunkt Wydziału.

Wydział Dochodów Publicznych i Skarbu w Senacie Rządzącym Wolnego, Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu. — Podaie do publiczney wiadomości, że z Rozporządzenią Senatu z dnia 15 b. m. do Liczby 1249 Browary Rządowe Starościńskie zwane, nad Wisłą przy Krakowie sytuowane, wraz z propinacyią w Zamku Krakowskim przez publiczną licytacyią w Biórze Wydziału Dochodów Publicznych i Skarbu w dniu 10 Maia r. b. w godzinach przedpołudniowych odbydź się maiącą w trzechletnią Dzierżawę od dnia 1 Czerwca r. b. do dnia ostatniego Maia 1826 r. wypuszczone będą, która licytacyia zacznie się od ceny pierwszego wywołania Złp. 2725. — Chęć licytowania maiący, rzeczoney Summy część dziesiątą złożyć iako Vadium przed zaczęciem tey licytacyi obowiązani będą. O dalszych warunkach rzeczoney licytacyi każdego czasu w Wydziale Dochodów Publicznych dowiedzieć się można. — W Krakowie dnia 19 Kwietnia 1823 r.

Linowski.

Za Sekretarza Marcisiewicz, *Adj. Wydz.*

Wydział Dochodów Publicznych i Skarbu w Senacie Rządzącym Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu. — Podaie do publiczney wiadomości, że z Rozporządzenia Senatu z dnia 15 b. m. do Liczby 1246 Propinacyia w Wsi Grzegorzkach przez publiczną licytacyią w Biórze Wydziału Dochodów Publicznych i Skarbu w dniu 14 Maia r. b. w godzinach przedpołudniowych odbydź się maiącą w trzechletnią dzierżawę od dnia 1go Czerwca r. b. do dnia ostatniego Maia 1826 r. wypuszczona będzie, która licytacyia zacznie się od ceny pierwszego wywołania Złp. 200. Chęć licytowania maiący rzeczoney Summy dziesiątą część złożyć iako Vadium przed zaczęciem tey licytacyi obowiązani będą. — O dalszych warunkach rzeczoney licytacyi każdego czasu w Wydziale Dochodów dowiedzieć się można. — W Krakowie d. 19 Kwietnia 1823.

Linowski.

Za Sekretarza Marcisiewicz, *Adj. Wydz.*

Prezes Sądu Appellacyynego Wolnego, Niepodległego, i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu. Stosownie do przepisu art. 118 Kod. Cyw. podaie ninieyszym do wiadomości powszechney, iż Trybunał I. Instancyi kraiu tuteyszego na powództwo Józefa Bulińskiego O. W. M. Krakowa przy ulicy Floryańskiey pod L. 503 zamieszkałego, wydał w dniu 22 Października r. z. 1822 wyrok stanowczy, mocą którego nieprzytomność Ignacego Bera żadney o sobie wiadomości niedaiącego uznaną została. — W Krakowie d. 18 Stycznia 1823.

Nikorowicz.

Raubach, Sekr. S. A.

Dobra Deszno z przyległościami z kilkaset korcy wysiewami, tak Oziminy iak i Jarzyny, Łąkami, Lasami, Stawem, Młynem, Tartakiem, Domem mieszkalnym wygodnym meblowanym, Ogrodem Włoskim, z naylepszemi gatunkami fruktów, Ulami pszczoł. &c. &c. &c. Są z wolney ręki do sprzedania, o warunkach teyże sprzedarzy i o cenie za też Dobra można się dowiedzieć u W. Adama Krzyżanowskiego mieszkaiącego na Szpitalney ulicy pod Nr. 561 i w Kielcach u W. Jacentego Krzyżanowskiego.

Niżey podpisany będąc przez Wysoki Senat Rządzący Pisarzem Aktowym Wolnego Miasta Krakowa i iego Okręgu pod dniem 7 Grudnia 18 z roku mianowany, ma honor zawiadomić Szanowną Publiczność, iż rozpoczął Urzędowanie swoie zakładaiąc Kancellaryią przy ulicy Kanowney Nr. [illegible]69 w Domu W. JX. Kanonika [illegible] Bystrzonowskiego.

Ign. z Pszczółek Rawicz Pszczółkowski.